I sag 64/75

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Cour d'Appel i Lyon er indgivet til Domstolen for i den straffesag, som verserer for nævnte retmellem

ANKLAGEMYNDIGHEDEN VED COUR D'APPEL I LYON

og

HENRI MOMMESSIN, boende i Charnay-les-Mâcon, tiltalt,

JEAN-CLAUDE CHEVALIER, boende i Saint-Etienne-les-Oullières,

samt

INSTITUT NATIONAL des APPELLATIONS D'ORIGINE, Paris, borgerlig part,

DIRECTION GÉNÉRALE DES IMPÔTS DU DÉPARTEMENT DU RHÔNE, Lyon, borgerlig part

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Kommissionens forordning nr. 1539/71 af 19. juli 1971 om fastsættelse af fælles analysemetoder, der finder anvendelse inden for vinsektoren (EFT-specialudgave 1971 (II), s. 493; org. ref. JO L 163, s. 41) med hensyn til en analysemetode, som ligger til grund for en i fransk ret opstillet lovsformodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformanden H. Kutscher, dommerne A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen og Mackenzie Stuart,

generaladvokat: A. Trabucchi
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Forelæggelsesdommen og de skriftlige indlæg indgivet i henhold til artikel 20 i statutten for EØF-Domstolen kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

1. Vin er et produkt, som fremkommer ved gæring af friske druer eller disses saft. Druerne indeholder sukker, som i forbindelse med gærsvampe naturligt omdanner sig til alkohol.

Det naturlige produkts alkoholindhold kan kunstigt forhøjes (»beriges«) ved forskellige fremgangsmåder, dels ved »vinage«, dvs. direkte tilsætning af alkohol til vinen eller til mosten, dels ved chaptalisering, dvs. ved direkte tilsætning af sukker til mosten eller til de indsamlede druer.

Disses forskellige processer er enten forbudt eller nøje reguleret.

2. En sådan regulering indeholdes i de fællesskabsforordninger, hvorved der fra den 1. juni 1970 indførtes en fælles markedsordning for vin. Forordning nr. 816/70 om supplerende regler for den fælles markedsordning for vin indeholder regler, som gælder for alle sektorens produkter, medmindre andet er bestemt. Forordningens afsnit IV har følgende overskrift: »Forskrifter vedrørende visse ønologiske fremgangsmåder og afsætningen til forbrug«. I artikel 18 nævnes de tilfælde, hvor medlemsstaterne kan tillade en forhøjelse af det naturlige alkoholindhold i friske druer, most og vin. I de følgende artikler præciseres de betingelser, hvorunder forhøjelsen kan finde sted, og særlig de metoder, der skal anvendes. Tilsætning af alkohol for at forhøje alkoholindholdet er ikke nævnt og er forbudt, hvilket bekræftes af det principielle forbud i forordningens artikel 25.

Der blev givet tilsvarende bestemmelser i artiklerne 7 og 9 i forordning nr. 817/70 om fastlæggelse af særlige regler for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder.

3. Før fællesskabsbestemmelserne trådte i kraft, var tilsætning af alkohol til vin forbudt i fransk ret. En bestemmelse herom fandtes i lov af 24. juli 1895 om bedrageri i forbindelse med forhandling af vin. Denne bestemmelse er gentaget i § 8 i bekendtgørelse af 1. december 1936, den såkaldte Code du Vin. Som følge af opretttelsen af den fælles markedsordning for vin ophævedes ved bekendtgørelse nr. 72 309 af 21. april 1972 loven af 24. juli 1894, for så vidt som den omtaler tilsætning af alkohol til vin.

Chaptaliseringen var ligeledes underkastet regulering i fransk ret før indførelsen af den fælles markedsordning for vin. Den var forbudt i visse zoner og tilladt i andre.

4. Med henblik på en effektiv bekæmpelse af overtrædelser blev der i den franske bekendtgørelse af 19. april 1898 vedrørende vine med kunstigt forøget alkoholindhold indsat en bestemmelse — gentaget i § 8 i Code du Vin — om en formodning om kunstig forøgelse af alkoholindholdet; bestemmelsen lyder således:

»Rødvine med et forhold mellem alkohol og reduceret tørstof på over 4,6 og hvidvine med et forhold på over 6,5 formodes at have et kunstigt forøget alkoholindhold. Denne formodning kan dog afkræftes, når det ved en sammenligning med de for vinene forskellige væsentlige

egenskaber, smagen, de forhold, hvorunder de fremstilles, og oprindelsesstedet kan bevises, at de udelukkende hidrører fra gæring af friske druer«.

Formodningen har følgende grundlag: Vinen indeholder dels flygtige stoffer (få, men i rigelige mængder, såsom alkohol og flygtige syrer) og dels ikke-flygtige stoffer (såsom salte, syrer, glycerin og pectiner). De ikke-flygtige stoffer udgør vinens »tørstof«.

Alkoholtilsætning og chaptalisering skaber uligevægt i vinens sammensætning. Herved forhøjes mængden af alkohol, uden at der sker forhøjelse af mængden af de fleste andre stoffer. Tørstoffet forhøjes derfor ikke i samme forhold som alkoholen. Erfaringen har imidlertid vist, at der findes et bestemt forhold mellem vægten af det reducerede tørstof og vægten af vinens alkohol. Man kan således formode, at vinen er undergået alkoholtilsætning eller chaptalisering, når forholdet mellem det reducerede tørstof og alkoholen er højere end visse i loven fastsatte grænser.

5. Anvendelsen af denne formodning kræver, at man fastsætter den metode, hvorefter tørstoffet skal beregnes. [1]

Der har været anvendt adskillige analysemetoder med henblik på beregning af tørstoffet. Den ene af dem er »100°-metoden«, som består i vejning af det, der bliver tilbage, efter at vinens flygtige stoffer er fordampet ved 100°. En anden metode er »70°-metoden i lufttomt rum«, hvorefter man vejer det, der bliver tilbage, efter at vinens flygtige stoffer er fordampet ved 70° i et lufttomt rum. En tredje metode er »vægtfylde-metoden«, der består i en indirekte beregning af tørstoffet efter vægtfylden af vinen, hvorfra alkoholen er fjernet, og som er ført tilbage til sit oprindelige rumfang ved tilsætning af vand.

1 — § 8 i Code du Vin anvender begrebet »reduceret tørstof«, som defineres i et bilag til forordning (arrêté) af 24. juni 1963 om officielle metoder til analyse af vin og most: »Det reducerede tørstof udgøres af det samlede tørstof med fradrag af alt overskydende sukker over 1 gram, overskydende kaliumsulfat over 1 gram, manitol, dersom dette forefindes, og alle kemiske stoffer, der måtte være tilsat vinen«.

Valget mellem de forskellige metoder til beregning af tørstoffet har praktisk betydning, idet det har vist sig, at de opnåede resultater varierer efter de forskellige metoder. »Det tørstof, som fremkommer ved 100°-metoden er mindre end det, der opnås ved de to andre metoder, fordi fordampningen ved 100° medfører, at en mængde partikler af de dele, som kun i mindre grad er modstandsdygtige, spredes i atmosfæren. 100°-metoden blev indført i Frankrig ved forordning af 18. januar 1907 og præciseret ved forordning af 22. april 1908 med henblik på at udfinde forholdet alkohol/tørstof.

Kommissionens forordning (EØF) nr. 1539/71 af 19. juli 1971 om fastsættelsen af fælles analysemetoder, der finder anvendelse inden for vinsektoren, (EFT-specialudgave 1971 (II), s. 493; org. ref. JO L 163, s. 41) bestemmer i artikel 1, stk. 1:

»Analysemetoderne med hensyn til gennemførelse af forordningerne (EØF) nr. 816/70 og nr. 817/70 er anført i bilaget til denne forordning.

Bilagets punkt 3 bestemmer:

»Det totale tørstofindhold fastsættes ved vægtfyldebestemmelse og beregnes indirekte af vægtfylden for destilleringsresten uden alkohol«.

6. Henri Mommessin, direktør (président-directeur général) for aktieselskabet Mommessin, og Jean-Claude Chevalier, vinavler, blev ved dom af 12. juni 1973, afsagt af Tribunal de Grande Instance (underretten) i Villefranche-sur-Saône, dømt for i 1971 og 1972 ulovligt at have chaptaliseret vin (Chevalier) og for at have udbudt til salg eller solgt denne vin under betegnelsen (Beaujolais Villages« (Chevalier og Mommessin).

Denne dom blev indanket for Cour d'Appel i Lyon.

Da Cour d'Appel de Lyon fandt, at »den anførte forskel mellem fællesskabsreglerne og de nationale regler om udfin-

delse af tørstofindholdet kan ... gøre forsvarets argumentation relevant og forpligter til at undersøge, om de af forordningen fastsatte analysemetoder skal anvendes på alle områder, herunder ved undersøgelsen af, om der foreligger forfalskning, hvad Mommessin påstår, eller, hvilket anklageren påstår, de tværtimod alene skal anvendes til at bestemme vine i handelsøjemed« og »selv om det er korrekt, at det i forordningens betragtninger nærmere angives, at de metoder, der er fastsat deri, »skal ... være obligatoriske for alle handelstransaktioner og *al kontrol*«, forholder det sig ikke desto mindre sådan, at forordningerne nr. 816/70 og 817/70, til hvis gennemførelse forordning nr. 1539/71 blev udstedt, henviser til Rom-traktatens artikel 43, der alene omhandler udarbejdelse og iværksættelse af en fælles landbrugspolitik, og vedrører den fælles markedordning for vin«, besluttede den ved dom af 23. maj 1975 at udsætte sagen og i henhold til EØF-traktatens artikel 177 at anmode Domstolen om at udtale:

»Om de fælles analysemetoder, der finder anvendelse inden for vinsektoren, og som er fastsat i forordning EØF nr. 1539/71 af 19. juli 1971, skal anvendes ved efterforskning og retsforfølgning af bedrageri med vin«.

7. Forelæggelsesdommen er registreret på Domstolens justitskontor den 21. juli 1975.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen har den franske regering og Kommissionen afgivet skriftlige indlæg.

Domstolen har på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten besluttet at inlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

8. Domstolen har i sine domme af 30. september 1975 i de forenede sager 89/74, 18 og 19/75 samt de forenede sager 10-14/75 besvaret nogle spørgsmål fra Cour d'Appel i Bordeaux og Cour d'Appel i Aix-en-Provence, som i det væsentlige var identiske med det spørgsmål, som er stillet i nærværende sag.

II — Skriftlige indlæg for Domstolen

1. Indlæg fra den franske regering

Den franske regering har først og fremmest understreget at der i titlen til forordning nr. 1539/71 er tale om »analysemetoder«, og at den derfor ikke angiver alle analysemetoderne. Forordningen fastsætter kun analysemetoder til bestemmelse af de faktorer, der kan lægges til grund i henhold til artikel 11 i forordning nr. 817/70, og som særlig gør det muligt at betegne de kvalitetsvine, der er fremstillet i bestemte egne. Efter den franske regerings opfattelse må det antages, at betydningen af forordning nr. 1539/71 er begrænset til identificering og karakterisering af vine med udelukkelse af alle kontrolforanstaltninger på området for bedragerier og falsknerier.

Den har henvist til, at Kommissionen tilsyneladende deler dette synspunkt, idet den i sit svar af 29. maj 1974 på et skriftligt spørgsmål i Parlamentet meddelte, at den havde villet foreslå Rådet nogle bestemmelser, som skulle fastsætte fælles metoder eller regler, der gør det muligt at afsløre overtrædelser af bestemmelserne om ønologiske fremgangsmåder.

For så vidt nærmere angår opretholdelsen af artikel 8 i Code du Vin har den franske regering bemærket, at »forholdet mellem alkohol udtrykt i vægt og reduceret tørstof« ikke er en analysenorm for vin, men udtryk for en ønologisk regel, hvis resultater gør det muligt at vurdere det kunstigt forøgede alkoholindhold i et konkret tilfælde ved at sammenligne med konstante værdier, som er erfaringsmæssigt kendte.

Det er klart, at det ved anvendelsen af en sådan regel er nødvendigt at referere sig

til de elementer, som den udtrykkeligt nævner, og til de mængder, som den angår.

Med hensyn til tørstoffet må man undgå de fejltagelser, som kan opstå ved, at der findes benævnelser, der ligner hinanden, men som finder anvendelse på forskellige bestanddele. Før der ved anordning af 24. juni 1963 foretoges en definition af det totale tørstof, var der i fransk ret kun givet regler om tørstof opnået på basis af en bestemmelse ved 100°. Dette stof er forskelligt fra det totale tørstof på grund af, at visse af de tørre stoffer brænder væk under kogningen ved 100°. Dette tørstof kaldes almindeligvis »tørstof ved 100°«. Det svarer i visse tilfælde (når der hverken foreligger sukkermængder på over 1 g pr. liter eller kaliumsulfat) til det reducerede tørstof, der omtales i § 8 i Code du Vin, men det kan aldrig betragtes som det totale tørstof.

Kemikerne er i øvrigt enige om, at det er umuligt at finde en omregningskoefficient, der gør det muligt at slutte fra det totale tørstof til tørstof ved 100°. Ved bestemmelsen i henhold til den franske ordning med tørstof ved 100° tages der ikke hensyn til størstedelen af dextranerne og de fremkomne pektiner samt en del af glycerinen; af denne grund er for samme vin værdien for det tørstof, der fremkommer ved 100°-metoden, lavere end den, som beregnes ved vægtfyldemetoden. Det er imidlertid netop den store variation i mængden af stoffer af den ovennævnte type i de forskellige vine, der gør det praktisk umuligt at erstatte den ene metodes resultater med den andens.

Den franske regering har dernæst gjort gældende, at der ikke er vedtaget nogen fællesskabsretslig regel, der definerer metoden til bestemmelse af enten totaltørstoffet eller det reducerede tørstof. Derfor kan man ikke antage, at en national bestemmelse, som hverken strider mod en fællesskabsbestemmelse eller konkurrerer med den, er ophævet.

Det viser sig følgelig, at metoden til bestemmelse af tørstoffet ved 100°, som er nødvendig ved anvendelsen af artikel 8 i Code du Vin, er forenelig med forordning nr. 1539/71.

2. Indlæg fra Kommissionen

Kommissionen har først besvaret spørgsmålet, om de metoder, som er fastsat i forordning nr. 1539/71 skal anvendes ved efterforskning og retsforfølgning af bedrageri med vin, og dernæst spørgsmålet, om den nævnte forordning gør det muligt for medlemsstaterne at foreskrive den 100°-analysemetode til bestemmelse af vins tørstofindhold, som er nødvendig for at fastslå forholdet alkohol/tørstof.

For så vidt angår de første af de nævnte spørgsmål, har Kommissionen anført, at spørgsmålet er stillet med henblik på den særlige form for bedrageri, overchaptalisering som er reguleret af fællesskabsbestemmelser. Når medlemsstaterne ifølge Kommissionens opfattelse efterforsker og retsforfølger overtrædelser af disse regler, begået af private, bringer de sig ind under anvendelsesområdet for forordningerne nr. 816/70 og 817/70. Eftersom det endvidere i henhold til artikel 39 a i forordning nr. 816/70 og artikel 9 i forordning nr. 1594/70 overlades til medlemsstaterne at træffe alle egnede foranstaltninger for at sikre overholdelse af de pågældende fællesskabsbestemmelser, omfattes statens bestræbelser på at efterforske og retsforfølge bedrageri udtrykkeligt af forordningerne nr. 816/70 og 817/70.

Selv om det antoges, at fællesskabslovgiveren ved udstedelsen af forordning nr. 1539/71 navnlig tilsigtede at fastsætte analysemetoder til bestemmelse af de komponenter i vin, som udtrykkeligt nævnes i fællesskabsbestemmelserne, er det følgelig ikke desto mindre klart, at bestemmelserne angiver en videre rækkevidde.

Dette bekræftes af den begrundelse, som er indeholdt i præamblen til forordning nr. 1539/71. Kommissionen har i denne, henseende henvist til tredje betragtning.

Ganske vist taler de artikler, der udtrykkeligt nævnes som forordningens, hjemmel, nærmest for en indskrænkende fortolkning, men denne omstændighed kan efter Kommissionens mening ikke have større betydning end bestemmelsernes og grundenes klare udtryk.

For så vidt angår det andet spørgsmål, har Kommissionen gjort gældende, at forordning nr. 1539/71 ikke indeholder hjemmel for medlemsstaterne til ved bestemmelsen af tørstofindholdet i vin, som er nødvendig for at fastslå forholdet alkohol/reduceret tørstof, at fastsætte en anden analysemetode for tørstoffet end vægtfyldemetoden.

Kommissionen har i den anledning understreget, at forordningens bestemmelser er bindende, idet alene de i bilaget nævnte analysemetoder kan benyttes til undersøgelse af de elementer, som er opregnet heri.

Kommissionen har dernæst fastslået, at man med henblik på formodningen for kunstig forøgelse af alkoholindholdet må udfinde det totale tørstofindhold og ikke noget andet element, som f.eks. det reducerede tørstofindhold eller det egentlige tørstofindhold, hvad visse har påstået. Det er ikke efter fransk ret muligt at hævde, at der ved 100°-metoden søges efter andet end det totale tørstofindhold, når den franske lovgivning selv definerer det reducerede tørstofindhold som afledt af det totale tørstofindhold.

I retsmødet den 20. november 1975 blev der afgivet mundtlige indlæg af den franske regering, repræsenteret af R. Tinlot, overinspektør i landbrugsministeriets bedrageriafdeling, og af Kommissionen, repræsenteret af dens juridiske rådgiver G. Marenco.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 26. november 1975.

Præmisser

1 Cour d'Appel i Lyon har ved dom af 23. maj 1975, indgået til Domstolen den 21. juli 1975, i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet et spørgsmål vedrørende fortolkningen af Kommissionens forordning nr. 1539/71 af 19. juli 1971 om fastsættelse af fælles analysemetoder, der finder anvendelse inden for vinsektoren (EFT-specialudgave 1971 (II), s. 493; org. ref. JO L 163, s. 41).

2 Det fremgår af forelæggelsesdommen, at spørgsmålet er stillet i forbindelse med en straffesag mod en vinavler og en vinhandler, som er tiltalt for at have foretaget ulovlig tilsætning til nogle mængder rødvin og at have udbudt dem til salg under betegnelsen »Beaujolais Villages«;

3 tiltalen blev rejst efter § 8 i Code du Vin, som gentager reglerne i bekendtgørelse af 19. april 1898 og opstiller en formodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, dersom forholdet mellem alkohol og reduceret tørstof er

højere end 4,6 i rødvine og 6,5 i hvidvine, når bortses fra visse korrektioner af hensyn til særlige former for vinfremstilling;

4 i henhold til de af de franske myndigheder udstedte bestemmelser til bekæmpelse af bedrageri og forfalskning på dette område anvendes den såkaldte 100°-analysemetode til at måle tørstofindholdet med henblik på en bestemmelse af det i § 8 i Code du Vin nævnte forhold mellem alkohol og reduceret tørstof.

5 Retten i Lyon spørger, »om de fælles analysemetoder, der finder anvendelse inden for vinsektoren, og som er fastsat i forordning EØF nr. 1539/71 af 19. juli 1971, skal anvendes ved efterforskning og retsforfølgning af bedrageri med vin«.

6 I henhold til den nævnte forordnings artikel 1 er de i bilaget anførte analysemetoder indført til gennemførelse af Rådets forordninger nr. 816/70 af 28. april 1970 om supplerende regler for den fælles markedsordning for vin og nr. 817/70 om fastlæggelse af særlige regler for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder (EFT-specialudgave 1970 (I), s. 212 og s. 228; org. ref. JO L 99, s. 1 og s. 20);

7 bilagets punkt 3 lyder således: »det totale tørstofindhold fastsættes ved vægtfyldebestemmelse og beregnes indirekte af vægtfylden for destilleringsresten uden alkohol«.

8 For at afgøre, om denne metode ligesom i øvrigt de andre analysemetoder, som er fastsat i forordningen, er obligatoriske ved efterforskning og retsforfølgning af bedrageri, må det forud bemærkes, at de først og fremmest er foreskrevet med henblik på at måle de normer for de forskellige elementer i vinen, som denne skal opfylde for at opnå betegnelsen bordvin eller kvalitetsvin fra et bestemt dyrkningsområde ifølge forordningerne 816/70 og 817/70;

9 det siges imidlertid i tredje betragtning til forordning nr. 1539/71, at »disse metoder skal ... være obligatoriske for alle handelstransaktioner og al kontrol«;

10 det må heraf sluttes, at de ikke alene skal finde anvendelse, når der er tale om at analysere vin af hensyn til handelen, men også hvor bestemmelsen af de nævnte elementer tjener til at konstatere bedragerier og forfalskninger;

11 det må på den anden side fastslås, at de analysemetoder, som foreskrives i forordning nr. 1539/71, alene tjener til at bestemme de elementer i vinen, som er nævnt i forordningens bilag;

12 det følger heraf, at forordningen ikke er udtømmende, men giver medlemsstaterne mulighed for at anvende andre analysemetoder til bestemmelse af de elementer i vinen, som ikke kommer på tale ved anvendelse af forordningerne nr. 816/70 og 817/70.

13 For at forsyne den nationale ret med alle de fortolkningsmomenter fra fællesskabsretten, som kan være den til nytte ved bedømmelsen af de pågældende fællesskabsbestemmelsers virkninger, må det imidlertid undersøges, om de nævnte bestemmelser er til hinder for at anvende 100°-analysemetoden med henblik på en sådan lovsformodning, som er fastsat i § 8 i Code du Vin;

14 det må i denne henseende først undersøges, om en sådan lovsformodning, der skal afsløre tilfælde af kunstig forøgelse af alkoholindholdet, er i overensstemmelse med fællesskabsbestemmelserne, når herved bortses fra den anvendte analysemetode.

15 Det må herved bemærkes, at selv om fællesskabslovgivningen hidtil ikke har omfattet alle ønologiske fremgangsmåder, indeholder forordning nr. 816/70 i afsnit IV præcise bestemmelser om tilsætning til vin, hvortil der henvises i artiklerne 7 og 9 i forordning nr. 817/70;

16 artikel 39 a i forordning nr. 816/70, der blev indsat ved artikel 12 i Rådets forordning nr. 2680/72 af 12. december 1972, bestemmer, at medlemsstaterne træffer alle egnede foranstaltninger for, at bestemmelserne i forordningen overholdes;

17 for øvrigt tilsigter denne regel at bekræfte og udvide reglen i artikel 9 i Kommissionens forordning nr. 1594/70 af 5. august 1970, som bestemmer, at

medlemsstaterne indtil vedtagelse af fællesskabsbestemmelser på dette område træffer alle foranstaltninger for at sikre overholdelse af bestemmelserne om tilsætning, syring og afsyring;

18 det følger heraf, at medlemsstaterne er forpligtet til at træffe effektive kontrolforanstaltninger, men at de inden for de grænser, der sættes af andre fællesskabsregler, har mulighed for at vælge de metoder, som de finder egnede til dette formål;

19 når en medlemsstat for at afsløre ulovlig tilsætning vedtager eller opretholder en lovsformodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, der som § 8 i Code du Vin hviler på forholdet mellem alkohol og tørstof, bliver problemet derfor, om en sådan bestemmelse skal betragtes som en kontrolforanstaltning undergivet statens kompetence eller som en analysenorm, der kan være i strid med den pågældende fællesskabslovgivning;

20 såfremt en sådan lovsformodning ikke er uomstødelig, men kan afkræftes, må den betegnes som en kontrolforanstaltning og ikke som en analyseform;

21 man må følgelig, som den nationale ret i øvrigt gør det, slutte, at fællesskabslovgivningen på sit nuværende udviklingstrin principielt ikke er til hinder for, at en medlemsstat i kontroløjemed benytter en lovsformodning for at afsløre tilfælde af kunstig forøgelse af alkoholindholdet.

22 Herefter må det undersøges, om fællesskabsbestemmelserne om analysemetoder for vin ikke desto mindre udelukker, at der i en medlemsstat anvendes en sådan kontrolforanstaltning, fordi denne indebærer, at der benyttes en analysemetode, som ikke er tilladt af fællesskabslovgivningen.

23 Det følger af artikel 1 i forordning nr. 1539/71, at den i bilaget foreskrevne vægtfyldemetode til bestemmelse af det totale tørstofindhold ligesom de andre metoder i bilaget er blevet indført »med hensyn til gennemførelse af forordningerne EØF nr. 816/70 og nr. 817/70«;

24 for at afgøre om vægtfyldemetoden er obligatorisk, må det således i første række undersøges, om den nationale kontrolforanstaltning falder ind under anvendelsesområdet for forordningerne nr. 816/70 eller 817/70;

25 det bør i denne henseende understreges, at medlemsstaterne, selv om forordning nr. 816/70 overlader dem valget af egnede kontrolforanstaltninger, ikke desto mindre forpligtes til at sørge for, at bestemmelserne om ønologiske fremgangsmåder, herunder tilsætning til vin, overholdes;

26 dette gælder under alle omstændigheder, efter at der ved forordning nr. 2680/72 af 12. december 1972, der trådte i kraft den 1. januar 1973, er indsat en ny artikel 39 a i forordning nr. 816/70, som bestemmer, at »medlemsstaterne træffer alle egnede foranstaltninger for, at bestemmelserne i denne forordning overholdes«;

27 heraf følger, at en national kontrolforanstaltning, der har til formål at afsløre tilsætning til vin i strid med fællesskabsbestemmelserne, falder ind under anvendelsesområdet for forordning nr. 816/70 og følgelig for forordning nr. 1539/71 om analysemetoder.

28 For besvarelsen af det stillede spørgsmål må det imidlertid desuden undersøges, om en lovsformodning støttet på forholdet mellem alkohol og tørstof kan anvendes i praksis, hvis vægtfyldemetoden, som er foreskrevet i forordning nr. 1539/71, er den eneste tilladelige metode til fastsættelse af det totale tørstofindhold;

29 grundlaget for den pågældende formodning er en af erfaringen udledt ønologisk regel, hvorefter der som følge af den naturlige gæring opstår et givet forhold mellem vægten af vinens alkohol og dens reducerede tørstof;

30 begrebet reduceret tørstof, som kommer i betragtning i denne forbindelse, synes at adskille sig fra begrebet »totalt tørstofindhold«, der er omtalt i fællesskabsbestemmelsen, ikke blot ved, at visse stoffer fjernes, men også ved den omstændighed, at det forudsætter, at alene den såkaldte 100°-metode anvendes til udtrækning af vinens tørstoffer;

31 det reducerede tørstof kan efter det oplyste ikke beregnes på grundlag af nogen anden analysemetode, herunder vægtfyldemetoden, ligesom erfaringen viser, at der ikke findes koefficienter, hvorefter man kan omregne de værdier, der fremkommer ved andre metoder, til dem, der opnås ved 100°-metoden;

32 på trods af den kritik, som denne metode har været udsat for af videnskabsmænd og branchekyndige, er der hidtil ikke fundet nogen anden metode, som kan erstatte den med henblik på lovsformodningen for kunstig forøgelse af alkoholindholdet;

33 heraf følger, at formodningen ville blive uanvendelig, dersom vægtfyldemetoden skulle erstatte 100°-metoden, men at denne sidste dog må anvendes med forsigtighed.

34 Den anvendelse af vægtfyldemetoden, der omtales i fællesskabsforordningen, er ikke et mål i sig selv men et middel til at sikre overholdelsen af fællesskabsreglerne om ønologiske fremgangsmåder og vinenes kvalitet;

35 da der ikke findes fællesskabsretlige kontrolforanstaltninger, ville det derfor stride mod sigtet med den pågældende fællesskabslovgivning at kræve anvendelse af nævnte metode, fordi det ville bevirke, at man ikke kunne anvende den eneste kontrolforanstaltning, der for øjeblikket anses for egnet til at afsløre en kunstig forøgelse af alkoholindholdet;

36 heraf følger, at fællesskabslovgivningen i vinsektoren, så længe der ikke er udarbejdet mere egnede metoder, ikke er til hinder for, at medlemsstaterne benytter 100°-metoden til at fastslå vinens tørstof med henblik på at anvende en lovsformodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, der støttes på forholdet mellem alkohol og tørstof.

37 Det må som fremhævet i Domstolens domme af 30. september 1975 i de forenede sager 89/74 og 18 og 19/75 og de forenede sager 10-14/75 tilføjes, at i tilfælde af, at der er tale om vin fra andre medlemsstater, skal en sådan formodning anvendes således, at enhver forskelsbehandling undgås.

Vedrørende sagsomkostningerne

38 De udgifter, der er afholdt af den franske regering og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har indgivet indlæg til Domstolen, kan ikke godtgøres;

39 da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, som er forelagt den af Cour d'Appel i Lyon ved dom af 23. maj 1975, for ret:

Forordningerne nr. 816/70, 817/70 og 1539/71 skal fortolkes således:

Under hensyn til fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin kan en medlemsstat som national kontrolforanstaltning anvende en lovsformodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, der støttes på forholdet mellem alkohol og tørstof beregnet ved 100°-metoden, forudsat at formodningen kan afkræftes, og at den anvendes således, at vine fra andre medlemsstater retligt eller faktisk ikke stilles ringere.

Lecourt Kutscher Donner

Mertens de Wilmars Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. december 1975.

A. Van Houtte
Justitissekretær

R. Lecourt
Præsident